

عنوان مقاله:

تاثیر مولفه های اقتصاد دانش بنیان بر رابطه مبادله بازرگانی در کشورهای منتخب تولیدکننده نفت

محل انتشار:

فصلنامه اقتصاد و تجارت نوین، دوره 17، شماره 3 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

ابوالفضل شاه آبادی - استاد گروه اقتصاد دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا

رقیه پوران - پژوهشگر پسادکتری، گروه اقتصاد دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا

عبدالمطلب کاویانی - کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی بین الملل دانشگاه آزاد اسلامی، ایران

خلاصه مقاله:

پائین بودن کشتش درآمدی تقاضای مواد اولیه و کالاهای سنتی مانند نفت خام در مقایسه با کالاهای صنعتی، ساختار انحصاری بازار در کشورهای صنعتی و شرایط رقابتی در عرضه محصولات اولیه، و پیشرفت های فنی معطوف به اقتصادی شدن مصرف مواد اولیه وارداتی سبب شده تا رابطه مبادله به زیان کشورهای درحال توسعه- صادرکننده مواد اولیه از جمله نفت- در جریان باشد. این در صورتی است که کشورهای درحال توسعه تولیدکننده نفت خام با بهبود مولفه های دانش می توانند ساختار صادراتی را به سمت محصولات صنعتی جدید، متنوع و با ارزش افزوده بالا تغییر داده و از آثار سوء نزولی بودن قیمت نسبی صادرات مواد خام بکاهند و رابطه مبادله را بهبود بخشند. بنابراین، تحقیق حاضر به دنبال بررسی تاثیر مشوق های اقتصادی و رژیم نهادی، سیستم ابداعات و نوآوری، آموزش و توسعه منابع انسانی و زیرساختارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات، به عنوان مولفه های دانش بر رابطه مبادله بازرگانی در گروه منتخب کشورهای درحال توسعه و نیز، منتخبی از کشورهای توسعه یافته و یا نوظهور تولیدکننده نفت طی دوره ۲۰۰۳-۲۰۱۸ است. برای این منظور، مدل تحقیق با استفاده از داده های تابلویی پویا و به روش گشتاورهای تعمیم یافته برآورد گردید. نتایج نشان می دهند تاثیر کلیه مولفه های دانش بر رابطه مبادله بازرگانی در هر دو گروه از کشورهای منتخب، مثبت و معنی دار است اما، ضرایب متغیرهای نرخ ارز موثر واقعی و فراوانی منابع در کشورهای درحال توسعه منتخب منفی و معنی دار است. لذا، تغییر ساختار تولید از منبع محوری به نوآوری محوری در این کشورها توصیه می شود.

کلمات کلیدی:

رابطه مبادله؛ مشوق های اقتصادی و رژیم نهادی؛ سیستم ابداعات و نوآوری؛ آموزش و توسعه منابع انسانی؛ زیرساختارهای ICT طبقه بندی JEL: F4، G38، O31، O15، L86

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1602862>

